

Slovo k povzbuzení na neděli 18. října 2026, **na 29. neděli v mezidobí – A**
Biblická čtení: Iz 45,1.4-6; Ž 96; 1Sol 1,1-5b; Mt 22,15-21

Milé sestry, milí bratři,

«dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu» je dalším z velmi známých, mnohokrát komentovaných a interpretovaných Kristových výroků...

Je Ježíšovou **reakcí na léčku** ze strany farizeů: «Farizeové se uradili, jak by ho chytli za slovo... Ježíš prohlédl jejich zlý úmysl a odpověděl». Na jedné straně **denáru** byla totiž vyražena podobizna **císaře** Tiberia, na rubu vyobrazení římského velekněze s císařovnou-matkou. Placení **daně** císařovi, římským okupantům, tak mohlo být chápáno nejen jako **zrada** židovského národa, ale dokonce jako **modloslužba**. Na druhou stranu placení daní patří ke světské **spravedlnosti**, a Římané je také kontrolovali. Proto ať by Pán Ježíš **odpověděl** tak či onak, vždy by to bylo nějak **špatně**. Buď by byl označen za **zrádce** židovského monoteismu a národa, za modloslužebníka a kolaboranta, anebo za **buřiče** a nepřítele impéria. V Kristově odpovědi je ale patrně skryto **mnohem více** než jen nějaká obratná diplomatická formulace, která Ježíšovi umožnila nenechat se chytit do nastavené smyčky. Stala se přeci součástí **evangelia**. A její základní myšlenka – dávat Bohu to boží a císařovi, světskému vládci či světu to jejich – navíc několikrát **zarezanovala** i v dalších novozákonních spisech a mnohokrát v následné křesťanské tradici.

Velmi podobnou formulaci slyšíme například v Listě Římanům: «Dávejte každému, co mu náleží: komu daň, tomu daň; komu poplatky, tomu poplatky; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest». O povinnosti ctít krále čteme třeba v Prvním listě Petrově: «Ke všem lidem mějte úctu, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále ctěte».

Na druhou stranu například apokryfní Tomášovo evangelium, vznikající před rokem 200, tedy v době pronásledování křesťanů v impériu, interpretuje pokyn dávat Bohu to Boží a císařovi to císařovo již ve smyslu, že Boží Bohu je **poslušností** jeho **přikázáním**, a proto má **přednost** před císařovým císařovi, takže křesťan nesmí plnit takové povinnosti vůči císaři, jež by byly v rozporu s Božími přikázáními, například nesmí císaři vzdávat náboženskou úctu, připojit se k jeho kultu.

Podobně byla Ježíšova slova povětšinou interpretována i v následných **dějínách**. Křesťan sice má oprávněně **povinnosti** i vůči světským vládcům a společnostem, jichž je součástí, má je plnit, ovšem jen tehdy, pokud tyto nejsou proti evangeliu.

I to lze patrně v Kristových a Pavlových či Petrových biblických slovech číst. Ale možná přeci jen ještě něco **víc**, něco **obecnějšího**. Třeba fakt, že naše dávní, naše jednání se má řídit potřebami našeho okolí, Boha a císaře řekněme, nejen námi samotnými. «Dávejte každému, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; úctu, komu úctu; čest, komu čest» čteme dál u sv. Pavla v Listě Římanům. Tedy dávejte všem a všemu, co jim **náleží**, co je **respektuje** a co oni **potřebují**: Bohu to Boží, císařovi to císařské, druhým lidem, životu kolem sebe, flóře, fauně, přírodě, světu, věcem, prostě **všem a všemu** to jejich, to, co je pro ně správné.

«Nebud'te nikomu nic dlužní, než vzájemnou lásku» píše sv. Pavel hned o verš dál. **Láska** přeci respektuje a dává štědře. **Bohu**, co přísluší Bohu, **císaři**, co císaři. Člověku, tvorům, světu, společnosti, všemu to jejich. Nakolik je to v jejich možnostech.

Spravedlnost a láska, ani jejich forma a uskutečňování, tak **nemají** být primárně určeny tím, co o Bohu, tvorech a věcech soudíme **my**, jakou hodnotu jim přiřkáváme či do nich vkládáme, ani naším chtěním či nechtěním v dané situaci. Ale **jimi** samotnými, jejich **potřebami** zde a nyní, jejich **přirozeností**, hodnotou, jakou mají. Bůh jako Bůh, člověk jako člověk, svět jako svět. Něco takového zní možná docela samozřejmě, ale možná tak samozřejmým není...

Vždyť jak často – v teorii i praxi – má člověk tendenci **mírou** svého jednání **činit** především **sebe**, svůj názor, svůj aktuální náhled, pocit. Více **než** skutečnost kolem sebe, než ty druhé.

Více, než aby pokorně a poctivě hledal ve světle evangelia, co Bůh od nás právě teď **žádá** a co lidé a svět kolem nás opravdu **potřebují**.

«Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu» nám tak množná také připomíná, abychom se snažili svým jednáním **reagovat** na to, kým a čím tvorové a věci skutečně **jsou**, ptali se na **jejich** aktuální i trvalé **potřeby**. A odpovídali na ně **účinnou láskou**. Která chce dávat vše, co našemu okolí **náleží**, a ještě **štědře víc**: Chce prospívat a pomáhat.

Jinými slovy, **normou** jakékoli skutečné lidské etiky by měla být předně **skutečnost** sama. Ne tedy naše názory, náhledy, příslušnosti, pocity či přání, předporozumění. A už vůbec ne nějaké ideologie, tím méně nějak zvrácené. Na **skutečnost** a její **potřeby** má člověk **reagovat**, a to **láskou**.

Bůh a Boží věci mají hodnotu samy v sobě, a to **Boží**, absolutní. I každý **člověk** má svou hodnotu sám v sobě, a to bez ohledu na to, co si o něm myslíme, jak nám je či není sympatický, co do něj projikujeme. Podobně **zvířata, svět a věci** kolem nás, **společnost**.

Naši první **otázkou** by tak mělo být, co oni a ony **jsou**, a druhou, co oni a ony **potřebují**.

Odpovědí by měly být naše **činy lásky**.

Rozpoznat vše **v konkrétní** situaci pochopitelně **není** vždy **snadné**. A něco **dobrého** chtít učinit, angažovat se v prospěch Božího království, druhých a světa také ne. Někdy to navíc **není možné**, aniž by se člověk nějak i **zašpinil**, třeba i **pochybil**, chce-li nějaké větší a důležitější **dobro** opravdu vykonat. „Kdo nic nedělá, nic nezkazí“, se říkává. Ale i to ke snaze dávat to Boží Bohu a císařovo císaři, Bohu, lidem a světu to jejich, naši dlužnou **lásku**, někdy prostě **patří**. Vzít na sebe trochu **špíny** může tak být součástí opravdové lásky...

Milé sestry, milí bratři, zkoušejme tedy **dávat**, co je **císařovo, císaři**, a co je **Boží, Bohu**. Dávejme **lásku**, kterou jako jedinou jsme Bohu, lidem, tvorům i celému světu kolem sebe **dlužni**. Ovšem lásku, jež se se **neřídí** primárně **námi** samotnými, ale tím, co **chce** po nás **Bůh** a co od nás **lidé, svět, doba, společnost a skutečnost** se svými okolnostmi **potřebují**. A také žádají. V tom je ostatně skrytá celá **morálka**. Nejen ta křesťanská, ale všelidská, lidská, snad i nějak **boholidská**...